

NGA RAHUI KURA MAORI.

I whakahengia e Apirana Ngata te haere huna o etahi tangata ki te whakakiki i nga mema pakeha. I runga i te mahi a etahi tangata kei te tohea tonutia kia tangohia a Te Aute i a Te Wiremu. I mea a Apirana he tikanga he rawa tenei, no te mea na te Kawanatanga ano i whakatu he Komihana hei tiro-tiro i te ahua o Te Aute, a kitea ana e taua Komihana i tika katoa nga whakahahengia i te whenua a na Te Wiremu i totika ai te kura otiara e mea ana etahi tangata kia takahia te ripoata a taua Komihana ko ia nei tetahi.

Kua tonoa e Hone Heke kia wawe te whakakato i te ripoata a te Komihana mo nga kura o Te Aute o Whanganui.

Kua tonoa e Apirana Ngata kia whakaturia hoki he Komihana hei uiui i te ahua o nga whenua rahui kura o te Hahi Weteriana me te Hahi Pikopo, ara kia uiuia pereatia me Te Aute me Whanganui nga kura o te Hahi o Ingarangi.

TUKU MONI KI TE MAORI.

He tokomaha nga rangatira o Ngatiporou i tae ki Poneke ki te kawae i etahi putake e pa ana ki to ratou na takiwa ki te motu katoa hoki, ko Paratene Ngata to ratou mangai. I tangi a Paratene mo te aroha o te Pirimia kua mate nei, i oha atu hoki ki a Te Waari kua tu nei ki tona turanga teitei. I mea a Paratene e whakaae ana te Iwi Maori ki te whakaaaro o te Kawanatanga ki te tango i nga toenga whenua, are i nga whenua kahore e taera e ratou te mahi. I whakamihia a Te Waari mo enei kupu a Paratene ara mo te whakaae ki te muru, ka marama te ngakau o Te Kawanatanga. Ko te tino haere ia a Ngatiporou a i awbinatia ratou e Te Heuheu Tukino me era atu rangatira, he tono ki te Kawanatanga kia whakatuwheratia he huarahi moni ki te Iwi Maori kia taea ai e ratou te whakapai o ratou whenua. I tuihitihi ano a Hone Heke, a Apirana Ngata, me Tame Parata ki te Pirimia a i whai kupu a Apirana i roto i te whare, kia whakatuwheratia he huarahi moni ki nga Maori pera ano me nga pakeha. I whakaae a Te Waari a tera pea e whakaurua tetahi rarangi ki te ture hou a Timi Kara mea ake whakatakotoria ki te Whare.

PIRE WHENUA.

I haere tonu i runga i taua whai-korero te Pire whenua a Makenapa, Minita o nga whe-

nua. Ko te tino rarangi o tana pite ko te hoko i nga whenua nunui o nga pakeha rangatira. E kore e pai kia nui ake i te £50,000 te utu o te whenua o te tangata i te mea kaore ano kia whakapaia, ki te nui ake ka tangohia e te Kawanatanga te nuinga ake. Ki te mea he whenua nama I, kia 1000 eka te mutunga mai, ki te mea he nama II kia 2000, ki te mea he nama III kia 5000. E kua ana e 61 nga whenua nunui rawa kei Niu Tireni hei tangohanga ma te Kawanatanga. Ko nga whenua Karaua kei te toe inaianei e rahuitia ana mo nga hohipera mo nga kura.

TIRITI O WAITANGI.

I patai a Tianene, mema mo Taranaki ki te Minita Maori, mehemea e pai ia ki te whakatu i tetahi Komiti o te Whare, te whakarite ranei ma te Komiti o nga Mea Maori, e uiui te ahua o te Tiriti o Waitangi, kia matauria ai te ahuatanga o nga iwi e rua, kia mutu ai nga raruraru e pa nei ki te Iwi Maori?

I whakahokia e Timi Kara, e kore e taera te whakatu i tetahi Komiti hei uiui i te ahuatanga o te Tiriti o Waitangi, kahore hoki he painga e puta ki te tukua ma te Komiti o nga Mea Maori. Kahore te Kawanatanga i te mohio ki nga raruraru e pa ana ki te Iwi Maori, heoi ano ko te whakamahi anake i o ratou whenua e takoto noa ana, e ratou ano, e te pakeha ranei.

Ko nga mema enei o te Komiti o nga Mea Maori: Perehia o Nepia, Kirinireti o Waikato, Hone Heke, Herihi o Pei o Pereti, Hokana o Whanganui, Hautana o Pewhairangi, Tianene o Taranaki, Kaihau, Tewene o Manawatu, Manata o Whangarei, Ngata, Parata, Tarawahi o Kaipara, me Timi Kara o Waiapu. Tera te Tokomaha o tenei komiti e awbina i te Iwi Maori.

I kaha rawa te pikinga o te Iwi Maori i roto i enei tau e rima

Kua taia e te Kawanatanga te korero o te Haerenga o te Mancne- Te utu 1/-. Ko te whare o Arama te toa hoko i taua pukapuka i Turanga nei.

No te 21 o nga ra ka whakapakia a Te Muera Tokoaitua hei piriti; no te 31 a Henare Wepiha Wainohu raua ko Poihipi Mokena Kohere hei rikona.

